



Era octombrie, trecuse vremea în care vitele erau măcelărite înainte de iarnă și vânturile nordice aduceau promisiuni de gheață. Frunzele de castan foșneau aurii, fagii erau copaci de foc, iar stejarii păreau făcuți din bronz. Thomas din Hookton, cu femeia lui, Eleanor, și prietenul lui, părintele Hobbe, sosiră pe înserate la ferma din deal, dar fermierul refuză să le deschidă ușa. Le strigă însă din spatele peretelui de lemn că trecătorii puteau să înnopteze în grajd. Ploaia se auzea cum cădea pe acoperișul format din paie mucegăite. Thomas conduse singurul lor cal sub acoperișul pe care urmau să îl împartă cu un maldăr de lemne, șase porci într-un țarc de lemn solid și niște pene rămase de la o găină jumulită. Penele îi aduseră aminte părintelui Hobbe că era ziua Sfântului Gallus și îi povesti lui Eleanor cum binecuvântatul sfânt, venind acasă într-o noapte de iarnă, găsise un urs furându-i mâncarea.

– I-a spus animalului să plece! spuse părintele Hobbe. S-a răstit la el, da așa a făcut, iar apoi l-a pus să îi aducă lemne pentru foc.

– Am văzut un desen cu asta, spuse Eleanor. Ursul nu a devenit servitorul lui?

– Asta s-a întâmplat pentru că Gallus era un om sfânt, explică părintele Hobbe. Urșii nu ar aduce lemne pentru foc pentru oricine! Ci doar pentru oameni sfinți.

– Un om sfânt, interveni Thomas, marele sfânt al găinilor. Thomas știa totul despre sfinți, chiar mai mult decât părintele Hobbe. De ce ar vrea o găină un sfânt? continuă el sarcastic.

– Gallus e marele sfânt al găinilor? întrebă Eleanor, confundată din cauza tonului lui Thomas. Nu al urșilor?

– Al găinilor, confirmă părintele Hobbe. De fapt, al tuturor păsărilor de curte.

– Dar de ce? vru Eleanor să știe.

– Pentru că odată a alungat un demon dintr-o tânără fată.

Părintele Hobbe, cu fața lui lată și părul ca țepii unui arici, se născuse într-o familie de țărani, era solid, tânăr și nerăbdător și un om căruia îi plăcea să spună povești despre sfinți binecuvântați.

– O mulțime de cardinali au încercat să alunge demonul, continuă el, și toți au eșuat, însă binecuvântatul Gallus a venit și a blestemat demonul. L-a blestemat! Și demonul a urlat înfricoșat. Părintele Hobbe își flutură mâinile în aer ca să imite starea de panică a spiritului rău – și apoi a zburat din trupul ei, așa a făcut, și arăta ca o găină neagră, o puiandă. O puiandă neagră.

– Nu am văzut niciodată vreun desen cu asta! exclamă Eleanor cu accentul ei englezesc, apoi, uitându-se afară pe ușa hambarului, adăugă melancolică: Dar aș vrea să văd un urs adevărat cărând lemne pentru foc.

Thomas stătea lângă ea și se uita la amurgul umed, înegurat de o ceață ușoară. Nu era sigur că era ziua Sfântului Gallus pentru că pierduse socoteala zilelor pe drum. Poate era deja Sfântul Andrei? Era octombrie, asta știa, și mai știa că trecuseră o mie trei sute patruzeci și șase ani de când se născuse Hristos, dar nu era sigur ce zi era. Era ușor să pierzi socoteala. Tatăl lui recitase într-o sâmbătă toate ceremoniile de duminică și a trebuit să o facă din nou ziua următoare. Thomas își făcu pe ascuns semnul crucii. Era fiul nelegitim al unui preot și asta

se zicea că aduce ghinion. Tremură. Era ceva apăsător în aer, dar nu din cauza soarelui ce apunea, nici din cauza norilor de ploaie și nici a ceței. „Domnul să ne ajute“, gândi el, dar era ceva rău în acest amurg și își făcu din nou semnul crucii și spuse în sinea lui o rugăciune către Sfântul Gallus și ursul lui ascultător. În Londra fusese un urs care dansa, ce avea în loc de dinți niște cioturi galbene, putrezite, iar blana lui maro era îmbibată cu sângere de la împunsăturile stăpânului său. Câinii străzii îl mârâiseră, se furișaseră pe lângă el și se retrăseseră atunci când ursul s-a repezit la ei.

– Când ajungem la Durham? întrebă Eleanor, de data aceasta vorbind în franceză, limba ei maternă.

– Măine, cred, răspunse Thomas, uitându-se încă spre nord, unde întunericul dens acoperea pământul. A întrebato, îi explică în engleză părintelui Hobbe, când o să ajungem în Durham.

– Măine, cu voia lui Dumnezeu, spuse preotul.

– Măine poți să te odihnești, îi promise Thomas lui Eleanor în franceză.

Era însărcinată cu un copil care, cu voia lui Dumnezeu, urma să se nască în primăvară. Thomas nu era sigur ce simțea despre faptul că urma să fie tată. Se părea că era prea devreme pentru el să devină mai responsabil, dar Eleanor era fericită și el se bucura să îi facă pe plac, așa că îi spusese că și el era fericit. Câteodată așa și era.

– Și mâine, spuse părintele Hobbe, o să căutăm răspunsurile.

– Măine, îl corectă Thomas, o să punem întrebările.

– Dumnezeu nu ne-a lăsat să venim până aici să fim dezamăgiți, spuse părintele Hobbe, iar apoi, ca schimbe subiectul, desfăcu traista cu puținele lor merinde. Asta e toată pâinea care a mai rămas, spuse el, și ar trebui să păstrăm niște brânză și un măr pentru micul dejun. Făcu semnul crucii deasupra mâncării, binecuvântând-o, apoi rupse pâinea tare în trei bucăți. Ar trebui să mâncăm pâine până se înserează.

Întinericul aduse cu el și un aer rece. Plouă puțin, după care vântul se potoli. Thomas dormea cel mai aproape de ușa grajdului și, după ce se potoli vântul, se trezi din cauza unei lumini de pe cerul nordic.

Se întoarse, se ridică și uită că îi era frig, foame, uită toate mi-cile disconforturi cicălitoare ale vieții, pentru că vedea Graalul. Sfântul Graal, cea mai de preț moștenire lăsată de Hristos omului, pierdut toate aceste mii de ani și mai mult, iar el putea să îl vadă strălucind pe cer, ca sânge strălucitor, luminos ca aura unui sfânt. Raze de un luciu orbitor umpleau cerul.

Thomas voia să creadă. Voia ca Graalul să existe. Credea că, dacă Graalul ar fi fost descoperit, atunci tot răul din lume s-ar scurge în adâncimi. Voia atât de mult să creadă, iar în acea noapte de octombrie văzu Graalul ca o cupă în flăcări înspre nord. Ochii i se umplură de lacrimi, încât imaginea i se tulbură. Însă tot putea să îl vadă și i se părea că ieșeau aburi din sfânta cupă. În spatele lui, în trepte ridicându-se spre înălțimile cerului, erau rânduri de îngeri cu aripile atinse de foc. Tot cerul dinspre nord era fumuriu, auriu și stacojiu, strălucind în noapte, semănând, parcă, îndoială în sufletul lui Thomas.

– Oh Doamne! spuse el cu voce tare, aruncă pătura și îngenunche în pragul ușii grajdului. Oh Doamne!

– Thomas! Eleanor de lângă el se trezise. Se ridică și privi în noapte. Foc, spuse ea în franceză, *c'est un incendie!*. Vocea îi tremura.

– *C'est un incendie?* întrebă Thomas, apoi se trezi de-a binelea și văzu că, într-adevăr, era un incendiu mare la orizont de unde flăcările fierbeau, luminând în nori o prăpastie sub forma unei cupe.

– E o armată acolo, șopti Eleanor în franceză. Privește!
Arată spre o altă lumină, mai îndepărtată.

¹ Este un incendiu (în limba franceză)

Mai văzuseră asemenea lumină pe cerul Franței, strălucirea flăcării reflectată în nori, unde armata englezească își croia drum prin Normandia și Picardia.

Thomas încă se uita spre nord, dar acum dezamăgit. Era o armată? Nu era Graalul?

– Thomas?

Eleanor era îngrijorată.

– E doar un zvon, spuse el.

Era fiul nelegitim al unui preot și fusese crescut cu Sfintele Scripturi. În Evanghelia lui Matei se promitea că, atunci când va veni sfârșitul lumii, vor fi bătălii și zvonuri despre bătălii. Scripturile promiteau că lumea se va sfârși din pricina multor războaie și a sângelui vărsat. În ultimul sat, unde oamenii îi urmăriseră suspicios, un preot ursuz îi acuzase că ar fi spioni scoțieni. Părintele Hobbe se enervase când auzise asta, amenințând că îl lovește pe preot, însă Thomas reușise să îi calmeze pe amândoi, iar apoi vorbise cu un cioban care zicea că văzuse fum dinspre dealurile nordice. Scoțienii, susținea ciobanul, se îndreptau spre sud, deși soția preotului lua în răs spusesele ciobanului, zicând că trupele scoțiene nu erau altceva decât văcari.

– Ferecați-vă ușile la noapte, îi sfătui ea, și o să vă lase în pace.

Lumina îndepărtată dispăruse. Nu era Graalul.

– Thomas, se încruntă Eleanor la el.

– Am avut un vis, spuse el, doar un vis.

– Am simțit copilul mișcând, zise ea și îl atinse pe umăr.

Ne vom căsători?

– În Durham, promise el. El era fiu nelegitim și nu voia să poarte aceeași povară și copilul lui. Vom ajunge mâine în oraș, o asigură pe Eleanor, ne vom căsători în biserică, iar apoi vom pune întrebări.

Se ruga ca unul dintre răspunsuri să fie că Graalul nu există. Să fie un vis, doar un truc din foc și nor pe cer, noaptea, altfel Thomas se temea că îl va duce la nebunie. Voia să abandoneze această căutare. Voia să renunțe la Graal și să se întoarcă la ceea ce era înainte și la ceea ce voia să devină: arcaș al Angliei.

Bernard de Taillebourg, francez, călugăr dominican și in-chizitor, își petrecu noaptea de toamnă într-o cocină pentru porci, iar când lumina zilei aduse o ceață rară și albă, căzu în genunchi și îi mulțumi lui Dumnezeu pentru privilegiul de a fi dormit pe paie murdare. Apoi, amintindu-și de treburile sale importante, spuse o rugăciune către Sfântul Dominic, implorându-l să vorbească cu Dumnezeu să facă acea zi bună de muncă.

– Așa cum flacăra din gura ta ne luminează cu adevărul, spuse el tare, așa să ne lumineze și nouă calea spre reușită.

Se balansă în față cuprins de emoție și se lovi cu capul de un stâlp din piatră care susținea un colț al cocinii. Durerea îi înțepă tot craniul, iar el continuă să își provoace durere, apăsând fruntea pe piatră și julindu-și pielea, și nu se opri până nu simți sângele picurându-i pe nas.

– Binecuvântate Dominic, strigă el, binecuvântate Dominic! Slăvit fie Domnul pentru gloria Sa! Luminează-ne calea!

Sângele i se scursese pe buze și îl linse, ilustrând toată durerea pe care sfinții și martirii o înduraseră pentru Biserică. Măinile lui erau înțeleștate, iar pe fața lui răvășită se lăți un zâmbet.

Ostașii care, cu o noapte mai devreme, arseseră aproape un sat întreg, siluiseră femeile care nu reușiseră să fugă și omorâseră bărbații care încercaseră să protejeze femeile, acum îl priveau pe preot care continua să se dea cu capul de piatra pătată cu sânge.

– Dominic, găfâia Bernard de Taillebourg. O, Dominic!

Unii dintre ostași își făcură semnul crucii pentru că recu-noșteau un om sfânt când vedeau unul. Unul sau doi chiar se așezaseră în genunchi, deși era ciudat să îngenuncheze în armurile lor, dar majoritatea îi priveau curios pe preot și pe servitorul lui care stătea în afara cocinii, uitându-se la rându-lui la ei.

Servitorul, ca și Bernard de Taillebourg, era francez, dar ceva din apariția tânărului sugera o origine mai exotică. Pielea lui era gălbuie, aproape la fel de întunecată ca a unui maur, iar părul lui lung, negru și slinos, precum și fața îngustă îi confereau o înfățișare sălbatică. Purta armură și sabie și, deși nu era altceva decât servitor al unui preot, mergea cu încredere și demnitate. Îmbrăcămintea lui era elegantă, arătând nelalocul ei pe lângă armata zdrențuită. Nimeni nu îi știa numele. Și nici nu voia nimeni să-l întrebe, așa cum nimeni nu voia să-l descoasă de ce nu mânca sau nu vorbea niciodată cu ceilalți servitori, ci stătea, mofturos, la o parte. Acum, misteriosul servitor privea ostașii, iar în mâna stângă ținea un cuțit cu lama foarte lungă și subțire. Imediat ce știu că se uitau destui oameni la el, balansă cuțitul pe un deget întins. Cuțitul era echilibrat pe vârful degetului și nu străpungea pielea servitorului datorită unui deget tăiat al unei mânuși din armură, pe care îl purta ca pe o teacă. Își scutură degetul și cuțitul se învârti în aer, lama strălucind doar pentru a coborî, cu vârful în jos, înapoi echilibrat pe degetul lui. Servitorul nu se uitase niciodată la cuțit, ci îi privise în continuare, cu ochii lui negri, pe ostași. Preotul, neavând ochi pentru spectacolul servitorului său, cu obrajii picurați de sânge, continua să urle rugăciuni.

– Dominic! Dominic! Luminează-ne calea!

Cuțitul se învârti din nou, lama lui vrăjită tăind parcă lumina încețoșată a dimineții.

– Dominic! Îndrumă-ne! Îndrumă-ne!

– Pe cai! Încălecați! Mișcați-vă! Un om cu părul cărunt, cu scutul aruncat pe umărul stâng, își făcu loc printre privitori. Nu avem toată ziua! La ce naiba vă holbați toți? Isuse Hristoase pe nenorocita Ta cruce, ce e asta, afurisitul de târg Eskdale? Pentru numele lui Dumnezeu, mișcați-vă! Mișcați-vă! Scutul de pe umărul lui avea ca blazon o inimă roșie, însă vopseaua era așa ștearsă, iar acoperitoarea de piele așa zgâriată, încât semnul nu se prea înțelegea. Oh Dumnezeule! Bărbatul îi văzuse pe dominican și pe servitorul acestuia. Părinte, plecăm acum. Chiar acum! Nu aștept rugăciuni. Se întoarse către oamenii lui. Încălecați! Mișcați-vă oasele! Munca necuratului trebuie înfăptuită!

– Douglas! tresări dominicanul.

Omul cu părul cărunt se întoarse brusc.

– Numele meu este Sir William, părinte, și ai face bine să nu uiți asta.

Preotul clipi. Părea să fie confuz, încă prins în extazul dureroasei lui rugăciuni, apoi se înclină ușor, ca și cum își recunoștea vina că folosise prenumele lui Sir William.

– Îi vorbeam binecuvântatului Dominic, explică el.

– Aha, bine! Sper că l-ai rugat să îndepărteze ceața asta blestemată!

– Și ne va arăta calea azi! Ne va îndruma!

– Atunci ar face bine să își încalțe cizmele afurisite, mârâi Sir William Douglas, cavalier de Liddesdale, pentru că noi plecăm indiferent dacă sfântul tău e gata sau nu.

Armura lui Sir William era uzată din bătălii și peticită cu inele mai noi. Rugina se vedea la margini și la coate. Scutul lui șters, ca și fața lui bătută de vreme erau brăzdate de lovituri. Avea patruzeci și șase de ani și părea să tot aibă câte o cicatrice de sabie, săgeată sau suliaș pentru fiecare din acei ani care îi albiseră părul și barba. Acum trăgea de poarta grea a cocinii să o deschidă.

– În șa părinte! Am un cal pentru tine.

– O să merg pe jos, spuse Bernard de Taillebourg, ridicând un băț mare cu o porțiune de material din piele trecut prin vârful, așa cum a mers și Domnul nostru.

– Atunci nu o să te uzi traversând pâraiele, nu e așa? chiacoti Sir William. O să mergi pe apă, părinte? Și tu și servitorul tău?

Aflat printre oamenii lui, nu părea impresionat de preotul francez și nici să își facă griji pentru servitorul bine înarmat, dar Sir William era fimos pentru faptul că nu se temea de nici un om. Era o căpetenie care apela la crimă, incendiere, sabie și lance pentru a-și proteja țara, iar un preot violent din Paris nu prea îl putea impresiona. Se poate spune pe drept cuvânt că lui Sir William nu îi plăceau preoții, însă regele îi ordonase să îl ia pe Bernard de Taillebourg în raidul din acea dimineață, iar el acceptase neavând încotro.

În jurul lui, ostașii se suiau în șa. Erau ușor înarmați, pentru că nu se așteptau să întâlnească inamici. Câțiva, ca Sir William, purtau scuturi, dar majoritatea se mulțumiseră doar cu câte o sabie. Bernard de Taillebourg, cu roba lui de călugăr umedă și împrășcată cu nămol, veni lângă Sir William.

– O să intri în oraș?

– Bineînțeles că nu o să intru în orașul acela blestemat. E armistițiu, ai uitat?

– Dar dacă e armistițiu...

– Dacă e armistițiu, atunci îi lăsăm în pace.

Engleza preotului francez era bună, dar îi luă câteva momente să înțeleagă ce voia să zică Sir William prin ultimele cuvinte. Nu o să se bată nimeni?

– Nu noi cu orașul. Și nu e nici o armată nenorocită de englezi pe o distanță de peste 160 de kilometri, așa că nu vor fi bătălii. Noi nu căutăm decât mâncare și nutreț, părinte. Mâncare și nutreț. Hrănește-ți oamenii și animalele și așa câștigi